

BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL, ÖNKORMÁNYZATA

ALPOLGÁRMESTER

JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról szóló értékelés elfogadására

Készítette: **Nagyné Kovács Tímea**
intézményvezető

Előterjesztő: **Morovik Attila**
alpolgármester

Az előterjesztés egyeztetve:
egyeztető lap szerint

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Szeles Gábor
jegyző

dr. Szabó-Unger Anikó
jegyzői kabinetvezető

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
Képviselő-testülete

20.21.évi.....**79**.....sz. előterjesztés

Testületi ülés dátuma:.....

Az előterjesztés leadva:
2021. május 28.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést -települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően –meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete határozza meg a tartalmi követelményeket.

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait alapító okirata szerint ellátó Humán Szolgáltatások Igazgatósága a jogszabályokban meghatározott szempontok figyelembevételével elkészítette a 2020. évi átfogó értékelést (2. számú melléklet).

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Humán Szolgáltatások Igazgatósága által előkészített, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2020. évi ellátásáról szóló jelen előterjesztés 2. melléklete szerinti értékelést megtárgyalni és elfogadni szíveskedjék.

Budapest, 2021. május 28.

Morovik Attila

alpolgármester

Mellékletek:

1. számú melléklet: egyeztető lap
2. számú melléklet: Beszámoló Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Határozati javaslat:

Borbély Lénárd, mint Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzatának polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján – a Képviselő-testület hatáskörében eljárva - úgy döntök, hogy Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról szóló értékelést az előterjesztés 2. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadom. Továbbá felkérem Metz Tímea ágazatvezetőt a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2020. évi ellátásáról szóló értékelés gyámhatóságnak történő megküldésére.

Határidő:

elfogadásra: azonnal
beküldésre 2021. május 31.

Felelős:

Borbély Lénárd polgármester

Végrehajtás előkészítéséért felelős: Metz Tímea ágazatvezető

A határozati javaslat elfogadásához veszélyhelyzeten kívüli időszakban a Képviselő-testület **egyszerű** többségű támogató szavazata szükséges.

EGYEZTETŐ LAP

Javaslat Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról szóló értékelés
elfogadására című előterjesztéshez

1. Az előterjesztés egyeztetve: Metz Tímea ágazatvezető

Vélemény: Az előterjesztésben foglaltakkal egyetértek.

Budapest, 2021. május 28.

Metz Tímea
ágazatvezető

BESZÁMOLÓ

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Budapest, 2021.04.20.

Készítette:

Nagyné Kovács Tímea

Mezei Virág

Pap Gábor

1.	Csepel demográfiai mutatói a 2020. évben.....	4
2.	Gyermekek napközbeni ellátása.....	7
	Bölcsődei ellátás.....	7
3.	Óvodák.....	12
4.	Általános és középiskolák.....	12
5.	Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	12
	Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	14
6.	Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása.....	14
6.1	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.....	15
6.1.1	Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatban.....	15
6.1.2	Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai.....	15
6.1.3	A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok	17
6.1.4	Az intézmény által biztosított szabadidős tevékenységek:.....	22
6.1.5	A Családsegítő Községi Ház.....	22
6.1.6	Erzsébet tábor.....	22
6.1.7	Adományközvetítés.....	22
6.2	Család- és Gyermekjóléti Központ.....	22
6.2.1	A család- és gyermekjóléti központ feladatai.....	23
6.2.2	A Család-és Gyermekjóléti Központ működésének tapasztalatai, statisztikai adatok	24
6.2.3	A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai:.....	28
6.2.3.1	Pszichológiai tanácsadás.....	28
6.2.3.2	Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.....	28
6.2.3.3	Kapcsolattartási ügyelet.....	29
6.2.3.4	Utcai és lakótelepi szociális munka.....	30
6.2.3.5	Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat.....	30
6.2.4	Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és ezzel összefüggő tapasztalatok.....	30
6.2.4.1	Helyettes szülő.....	30
6.2.4.2	Családok átmeneti otthona, anyaothton.....	31
6.2.5	Együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal.....	31
6.2.6	Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Központban.....	32
6.2.7	Játszóház.....	33
7.	Célkitűzés a 2020-as évre.....	33

1. Csepel demográfiai mutatói a 2020. évben

Budapest XXI. kerületében **állandó lakosok** száma: **71 977 fő**.

❖ **0-3 éves: 2 173 fő**

- ffi: 1 127 fő
- nő: 1 046 fő

❖ **4- 6 éves: 1 732 fő**

- ffi: 886 fő
- nő: 846 fő

❖ **7-14 év: 5 288 fő**

- ffi: 2 558 fő
- nő: 2 730 fő

❖ **15-18 év: 2 614 fő**

- ffi: 1 334 fő
- nő: 1 280 fő

Budapest XXI. kerületében a **lakónépesség** száma: **73 244 fő**

Érvényes lakóhellyel 65 009 fő, míg érvényes tartózkodási hellyel 8 235 fő rendelkezik.

❖ **0-3 éves: 2 294 fő**

- ffi: 1 181 fő
- nő: 1 113 fő

❖ **4- 6 éves: 1 863 fő**

- ffi: 962 fő
- nő: 901 fő

❖ **7-14 év: 5 269 fő**

- ffi: 2 682 fő
- nő: 2 587 fő

❖ **15-18 év: 2 681 fő**

- ffi: 1 374 fő
- nő: 1 307 fő

A védőnők család – nő – és gyermekvédelemmel kapcsolatos feladataikat családlátogatás, tanácsadás (önállóan és házi gyermekorvossal közösen), közösségi egészségnevelés/fejlesztés során primer-szekunder-, és terciér prevenciós tevékenységgel valósítják meg.

Gondozási adatok 2020. évben:

Népmozgalmi adatok:

Élveszületések száma (fő)

2020.év	2019.év	2018.év	2017.év	2016.év	2015.év
583	616	622	658	674	697

2020. év

Élveszületések száma: 583

1. Ebből: Koraszülött: **40 (6,86%)**
2. Intrauterin retardált: **14**
3. Fejődési rendellenességgel született: **9**

Csecsemőhalálozás: 0 (0‰)

Magzati halálozás (halvaszületés): 0

Gyermekhalálozás: 1

Intézetben kívüli – otthonszületések – száma: 3 (ebből tervezett otthonszületés: 2)

A 2020. évben a népmozgalmi adatok közül kiemelem az **élveszületések** számát, mely évről – évre **csökkenő tendenciát mutat**. A koraszületések aránya az elmúlt évhez viszonyítva stagnál. Pozitív változás, hogy a 2020. évben sem késői magzati halálozás, sem csecsemőhalál nem fordult elő. Sajnos egy kisgyermeket elvesztettünk, halálának egészségügyi indoka volt.

Koraszülés adatai

2020. év	6.87%
2019.év	6,3%
2018.év	7.2%
2017.év	6,53%
2016.év	6,67%
2015.év	6%
2014.év	8.5%
2013.év	10%
2012.év	8.2%
2011.év	6.8%

Az alábbi táblázat a területi védőnői gondozottak létszámát mutatja. Az adatok alapján megállapítható, hogy a fokozott gondozásra szorulóknak száma az összes gondozott számával párhuzamosan csökken.

Gondozott létszám
(december 31. állapot szerint)

Korcsoport	2020.		2019.	
	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szorulóknak száma	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szorulóknak száma
Várandós anyák száma	285	107	322	125
0-11 hónaposok száma	550	75	608	83
12-35 hónaposok száma	1100	137	1174	128
3-6 évesek száma	2173	291	2298	307
7-18 évesek közösségbe nem járók száma	0	0	0	0
Összes gondozott	4108	610	4402	643

Védőnői látogatások:

A területi védőnői ellátásról szóló (49/2004. (V. 21.) ESzCsM) rendeletben és a szakmai protokollokban előírtaknak megfelelően a gondozottak szükségleteihez igazodva a gondozási tervekben meghatározottak szerint valósulnak meg.

A 2020. év új kihívások elé állította a védőnői szolgálatot is. Számos tevékenységi kör átgondolása vált szükségessé, előtérbe került az online tér alkalmazása.

Nehézséget okoz a családokban a munkanélküliség, lakhatási nehézségek, a csonka családokban nevelkedő gyermekek ellátása, az erkölcsi normák fellazulása. A járvány felerősítette a fent nevezett nehézségeket, mely a családon felüli feszültség intenzívebb megjelenésével jár.

Védőnői látogatások száma

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Családlátogatások száma	14205	15338	13895	11070	9043	5545
Szaklátogatások száma	19746	20735	18913	15202	13013	8411
egy védőnőre jutó havi családlátogatások száma	74	80	72	71	54	29
egy védőnőre jutó havi szaklátogatások száma	103	108	98	97	77	44

Tekintettel a Covid-19 járványra a személyes találkozás mellett a távkonzultációk kaptak nagyobb hangsúlyt.

Összes távkonzultáció száma a 2020. évben: 6059

Védőnői gondozást nem igénylő családok száma: 0

Védőnői látogatást nem igénylő családok száma: 0

A Család- és Gyermejkölési Központ felé a védőnők **32** esetben éltek jelzési kötelezettségükkel.

Az óvodás korosztály ellátása területi védőnői feladat családlátogatások és önálló védőnői tanácsadások keretében. Az évenként kötelező tájékoztató jellegű szűrővizsgálatokat szülő jelenlétében végzik, felkészítik a családokat az iskolai életre.

Tisztasági vizsgálatokat, egészségnevelési feladatokat az óvodai csoportokban havi rendszerességgel végeznek a védőnők iskola- egészségügyi tevékenység keretében. (minden óvodának van nevesített orvosa és védőnője).

2. Gyermek napközbeni ellátása

Bölcsődei ellátás

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Humán Szolgáltatások Igazgatósága jelenleg négy bölcsődében biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. A Humán Szolgáltatások Igazgatósága szervezetén belül önálló szakmai és szervezeti egységként jelenleg négy bölcsőde működik:

- Mesevilág Bölcsőde
- Aprók Kertje Bölcsőde
- Cseperedő Bölcsőde

➤ Típegő Bölcsőde

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata döntése értelmében minden önkormányzati fenntartású bölcsődékben a kerületi gyermekek számára ingyenesen biztosítja a gyermekek számára a pelenkát, a tisztasági csomagot, valamint gondozási díjat sem kell fizetni a szülőknek.

A bölcsődékbe járó kisgyermek szülei a csepeli önkormányzat kezdeményezésére kedvezőbb feltételekkel vehetik igénybe a bölcsődei fotózásokat, így minden gyermek szüleinek 3 darab, 10x15 cm méretű képet ingyen biztosítunk, és a további igényelt fotókhoz pedig az eddigieknél jelentősen olcsóbban juthatnak hozzá a családok.

Mind a négybölcsőde a gyermekek napközbeni ellátás keretében szakszerű gondoskodást és nevelést biztosít a Csepel közigazgatási területén élő kisgyermeknek, együttműködés keretében szigetszentmiklósi lakóhellyel rendelkező kisgyermek számára.

A Rendelet alapján továbbá bölcsődei ellátást biztosítunk, amennyiben az ellátást igénylő a Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata által fenntartott intézmények, tulajdonolt gazdasági társaságok valamelyikének, a BRFK XXI. Kerületi Rendőrkapitányságának, a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság XXI. Kerületi Hivatásos Tűzoltóparancsnokságának, a Budapesti XX., XXI és XXIII. Kerületi Bíróságnak, Budapest Főváros Kormányhivatal XXI. Kerületi Hivatalának, vagy a KLIK XXI. Kerületi Tankerületi Igazgatóságának munkatársa. Bölcsődéinknek saját konyhai részlege van, ebből adódóan helyben történik a főzés. Szakorvosi javaslat alapján az ételallergiás gyermekek részére is a megfelelő táplálékot saját konyhánk készítésében biztosítjuk.

A bölcsődébe való felvétel folyamatos, a gondozási-nevelési év egészében zajlik a gyermekek beszoktatása, legintenzívebben a szeptember és december közötti időszakban.

Budapest XXI. kerületében a Humán Szolgáltatások Igazgatóságán belül működő négybölcsődei egység összesen 446 gyermek számára biztosít bölcsődei ellátást.

2020. március 15-én intézményünk kisgyermeknevelője, Virág Ágnes Csepel Szolgálatáért díjban részesült, több évtizedes, kiemelkedő szakmai munkája elismerése képen.

40 éves közalkalmazotti munkaviszonyt 3 fő ért el, őket a Képviselő-testület nevében a polgármester a szeptemberi ülésen köszöntötte és köszönte meg munkájukat. 3 főt a 25 éves, míg 4 főt a 30 éves közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött ideje okán köszöntöttünk.

Intézmény	Mesevilág Bölcsőde (1212 Bp. Rákóczi tér 32.)	Cseperedő Bölcsőde (1211 Bp. Karácsony S. u. 17.)	Aprók Kertje Bölcsőde (1213 Bp., Mázoló u. 72- 74.)	Tipegő Bölcsőde (1214. Bp. Simon Bolívar sétány 4-8.)
Férőhelyszám	130 fő 10 csoportban	130 fő 10 csoportban	78 fő 6 csoportban	108 fő 8 csoportban

2020.évi adatok, bölcsődénként

A **Cseperedő Bölcsőde** 10 csoporttal, 130 férőhellyel rendelkezik. 2020.év január 1-gyel a felvett gyermekek száma 109 fő, melyből SNI-s gyermek nem volt.

- 12-23 hó: 20fő gyermek
- 24-35 hó: 80fő gyermek
- 36 hó: 9fő gyermek

2020 szeptemberében 86 fő gyermek ment el óvodába.

2020 decemberében a felvett gyermek létszám: 97 fő gyermek.

Az év folyamán átlag 37 fő gyermek után fizet a szülő étkezési térítési díjat. Az ételallergiás gyermekek száma 4 fő.

Nevelésbe vétel után ingyenes étkezésre jogosultak: 2 fő

Tartós betegség után ingyenes étkezésre jogosultak: 2 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma: 2 fő

Jövedelemnyilatkozat alapján ingyenes étkezésre jogosultak: 74 fő

Az év második felében 5 új kisgyermeknevelőt vettünk fel intézményünkbe.

Felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők száma 4fő, 2fő végzi a főiskolát.

A 2020-as évben 3 kolléga ment nyugdíjba, illetve kezdte meg felmentési idejét.

Mesevilág Bölcsőde 10 csoporttal, 130 férőhellyel rendelkezik.

2020.év január elsején a felvett gyermekek száma 108 fő, SNI-s gyermek nem volt.

2020. március 24-től 2020. április 03-ig 2 fő, április 06-tól 30-ig 3 fő és május 04-től 31-ig 1 fő gyermek szülője kérte a meleg étkezést, amit a HSZI dolgozói házhoz is szállítottak.

2020. májusára a felvett gyermekek száma 108 fő volt július végére pedig 104 főre csökkent. 2020. júliusában ismét megkezdtek 6 fő új jelentkező gyermekek beszoktatását, augusztusban is csatlakozott hozzánk 1 fő kisgyermek.

2020. augusztus végéig 2 fő – szeptembertől pedig 3 fő szigetszentmiklósi gyermeket gondoztunk.

2020-as év első félévében 39 fő gyermek után fizettek a szülők étkezési térítési díjat december 31-vel, bezárólag 36 fő gyermek után.

2020-as év első felében 16 fő nagycsaládos, második felévben december végén 11fő gyermek szülője vette igénybe a bölcsődei ellátást.

Jövedelem nyilatkozat alapján 2020. első felévében 42 főnek, 2020. második felévében december végéig 24 fő gyermek szülőjének nem kellett fizetnie étkezési térítési díjat.

2020-ban 2 fő gyermek részesült bölcsődénkből rendszeres gyermekkedvezményes ellátásban, ebből az egyik szeptembertől már óvodás lett.

Tartósbeteg orvosi igazolással az eső felévben 6 fő és a második felévben is 6 fő rendelkezett, ami alapján a szülőnek szintén nem kellett az étkezési térítési díjért fizetnie.

Tipegő Bölcsőde 8 csoporttal, 108 férőhellyel rendelkezik. 2020.év januárban a felvett gyermekek száma 82 fő, ebből 4 fő SNI-s gyermek.

- 2019.dec.31-i létszám: 84fő
- 2020.01.01-2020.09-31-ig 96 kisgyermekek létszáma
- 2020. szeptemberében 61 fő gyermek ment el óvodába
- 2020.09.-2020.12.31 között 34 fővel emelkedett a létszám

Az év folyamán átlag 29 fő gyermek után fizet a szülő étkezési térítési díjat. Az ételallergiás gyermekek száma 7fő.

Az év második felében 4 új kisgyermeknevelőt vettünk fel intézményünkbe.

Felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők száma 5fő, 1fő végzi jelenleg is a főiskolát.

Aprók Kertje Bölcsőde egység 78 férőhellyel rendelkezik.

2020. január elsején a gyermeklétszám 66 fő.

2020 szeptemberében 44 fő gyermek ment el óvodába, a férőhelyek betöltése folyamatos.

2020. december 31.-ig felvett gyermeklétszám 60 fő.

2020.év májusára a felvett gyermekek száma 73 fő volt. Döntően a 24-35 hónapos korúak adják a felevett gyermekek több mint a felét. Ebben az évben az SNI gyermekek száma 1 fő volt.

Az év folyamán átlag 27 fő gyermek után fizet a szülő étkezési térítési díjat. A többi gyermek jövedelem nyilatkozat alapján ingyenesen étkezik.

Az ételallergiás gyermekek ellátása biztosított, jelenleg 5 fő ilyen problémával küzdő gyermek van.

Bölcsődéinkben dolgozó csoporton kívüli kisgyermeknevelők segítik az ikres segítségnyújtást igénylő szülőket és újszülöttjeiket. Kettes ikrek születése esetén heti 5 munkanapon, napi 4 órában, míg hármas vagy többes ikrek születése esetén napi 8 órában ingyenesen biztosított a segítség, a szülőkkal előzetesen egyeztetett időpontokban. 2020-ban 1 család kérte a segítséget.

Az intézmény működése a koronavírus járvány miatt a 2020-as évben nem volt folyamatos. Minden részlegben 2020. március 16-ától 2020. május 31-ig polgármesteri döntés értelmében rendkívüli szünet került elrendelésre, ügyelet biztosítása mellett Először a Cseperedő Bölcsőde biztosította a szünet alatti ügyeletet, a megengedett 5 fő/csoport ellátással. Bölcsődei csoport szüneteltetés dolgozói és kisgyermek pozitívitás miatt mindegyik bölcsődében előfordult.

A négy bölcsődéből ügyeletet igénybe vevők száma 2020.03.18-2020.05.30-ai időszakban:

bölcsőde	március	április	május	összesen
Aprók kertje	6 fő	1 fő	3 fő	10 fő
Cseperedő	10 fő	8 fő	39 fő	57 fő
Mesevilág	3 fő	6 fő	12 fő	21 fő
Tipegő	0 fő	0 fő	3 fő	3 fő
összesen	19 fő	15 fő	57 fő	91 fő

A kormányrendeletnek megfelelően 2020. május 25-től teljes létszámmal nyithattak ki a bölcsődék.

2020 évi bölcsődei adatok

	2020.01 hó	2020.12 hó	Óvodába ment	SNI
Cseperedő	109 fő	97 fő	86 fő	0 fő
Mesevilág	112 fő	76 fő	82 fő	0 fő
Tipegő	84 fő	57 fő	61 fő	4 fő
Aprók kertje	67 fő	60 fő	44 fő	1 fő
összesen	372 fő	290 fő	273 fő	5 fő
Ingyenes étkező (4 bölcsőde)		180 fő		
Fizetős étkező (4 bölcsőde)		129 fő		
	ételallergiás	16 fő		
	Nevelésbe vett	2 fő		
	RGYK	4 fő		

3. Óvodák

A koronavírus járvány nagymértékben befolyásolta az intézmények működését. Kerületünkben a Csodakút Egyesített Óvoda Csodakút tagóvodája biztosította először az ügyeletet, azonban a megemelkedett igényeket figyelembe véve még 5 tagóvoda biztosította a járványügyi előírások betartásával az ügyeletet.

2020. március 13. napjától a pandémia időszaka alatt megközelítőleg 199 gyermek vette igénybe az ügyeleti ellátást 6 ügyeletet ellátó Tagóvodánkban.

Ügyeletet ellátó Tagóvodák: Aprajafalva Tagóvoda, Csalitos Tagóvoda, Csodakút Bázisóvoda, Erdősor Tagóvoda, Festő Tagóvoda, Tündérműhely Tagóvoda,

A kerületben működő óvodák pedagógusai és gyermekvédelmi felelősei a Gyermekjóléti Központ munkatársaival közösen kísérik figyelemmel a veszélyeztetett gyermekek életkörülményeinek alakulását.

4. Általános és középiskolák

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésével az iskolákkal a kommunikáció erősödött. Digitális oktatás alatt is az együttműködés folyamatos volt.

5. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Pénzbeli ellátások kerületünkben:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2020-as adatai

Átlagosan havi 180 gyermek volt jogosult a támogatásra, elutasítás, illetve eljárás megszüntetés 87 kérelmezőnél volt. Az elutasítás a jövedelmi helyzet miatt következett be azonban az eljárás megszüntetésére azért került sor, mert a szülő a hiánypótlásnak nem tett eleget. Megszüntetésre 2 esetben került sor. A jogosult gyermekek évi kétszeri Erzsébet utalványban részesültek, ennek forrását az állam biztosította a Magyar Államkincstárón keresztül.

- Gyámszülők kiegészítő pénzbeli ellátását a tavalyi évben nem állapítottunk meg
- Az önkormányzat a helyi rendelet alapján a gyermeket nevelő családokat rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, rendszeres nevelési segélyben (ezen belül ösztöndíj is), étkezés térítési díjkedvezményben részesítette
- 2020-ban az általános iskola első osztályába lépők iskolakezdési támogatásában 579 kisgyermek részesült utalvány formájában. Ennek forrását az önkormányzat saját költségvetéséből biztosította, amelynek összege: 8.685.000,-Ft
- Csepeli rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 171 gyermek részesült, amely a 2020. évre 1.086.250,-Ft önkormányzati kiadást jelentett.
- Csepeli nevelési segélyt (ösztöndíjat) 30 gyermek kapott, amely havi 5.000,-Ft rendszeres támogatás, tanévre megállapítva. Ez 960.000,-Ft önkormányzati kiadást jelentett.

- Csepeli nevelési segély: 40 gyermek (havi 5.000, -Ft rendszeres támogatás 1 évre megállapítva) 1.495.000, -Ft
- Étkezési kedvezmény: 50 gyermek (havi rendszeres támogatás), amelynek összege: 595.441, -Ft.

Természetbeni ellátások a kerületben

- babacsomag: 700 újszülött szüleinek került átadásra br.9.872.345 Ft értékben
- jegyes köszöntőt 250 pár vett át ennek nettó ára 1.125.000 Ft.
- 18 életévét betöltötte 1286 felnőtté vált fiatal kapott mozijegyet, amely értéke br. 2.089.750.-Ft értékben

A Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 6/2012 (III. 27.) számú rendelete értelmében továbbra is biztosított 2-es vagy 3-as ikrek születése esetén, a szülők kérelme alapján az ikres segítségnyújtás.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a szüneteltetett gyermekétkeztetésben 17 családot kerestünk fel, ahol 44 gyermek hátrányos és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű.

Életkori bontásban a következő képen alakult:

0-2 éves korosztály: halmozottan hátrányos helyzetű(3H) gyermek: 1 fő

3-5 éves korosztály: hátrányos helyzetű(2H) gyermek: 6 fő

6-13 éves korosztály: 2 H-ás gyermek: 19 fő, 3H-ás gyermek: 18 fő

Szüneteltetés szerinti megosztás:

Tavaszi szünet: halmozottan hátrányos helyzetű(3H) gyermek: 4 fő, hátrányos helyzetű(2H) gyermek: 4 fő

Nyári szünet: halmozottan hátrányos helyzetű(3H) gyermek: 2 fő, hátrányos helyzetű(2H) gyermek: 3 fő

Őszi szünet: hátrányos helyzetű(2H) gyermek: 2 fő

Téli szünet: halmozottan hátrányos helyzetű(3H) gyermek: 4 fő, hátrányos helyzetű(2H) gyermek: 4 fő

Tekintettel a járványügyi helyzetre az étkeztetés biztosítása házhozszállítással történt.

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2020.évben az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó **COVID-19** humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a csepeli állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel az alábbi intézkedéseket hajtottuk végre:

- Kérelmek alapján, a rendeletről eltérően a rászorult családok részére tartós ételmezert osztottunk, akik a járvány alatt elvesztették a munkahelyüket
- A munkavállalóink az intézmény használatában lévő gépjárművekkel a 65 évet meghaladó idős emberek részére hetente egyszer alap ételmezereket vásároltak és a lakásokra kiszállították
- A fertőzés elkerülése végett az ellátottak a szociális és bölcsődei étkezés összegét a készpénzes fizetés helyett banki utalással egyenlítették ki.

Az Önkormányzat által biztosított tartós ételmezercsomagban 2020-ban összesen **283** fő részesült. 2020-ban 3 alkalommal osztottunk tartós ételmezercsomagot. Intézményünk 2020 decemberében egy felajánlásból kapott tartós ételmezereket, amelyből **47** családot tudott támogatni.

A Segítség Köve Alapítvány cipősdoboz akciójához idén a csepeli önkormányzat is csatlakozott, így intézményünk által ellátott 103 fő kiskorú részesült karácsonyi ajándékban.

105 fő részesült tűzifa adományban.

6. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata a Humán Szolgáltatások Igazgatóságán keresztül biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést, ami a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységei biztosítanak. A központ és a szolgálat feladatai elkülönülnek egymástól. A szolgálat önkéntes együttműködésen alapuló szociális segítőtévékenységet biztosít, míg a központ hatósági eljárásokkal kapcsolatos tevékenységeket folytat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői és a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei kölcsönös, partneri együttműködésen alapulnak. A kompetenciahatárok meghatározása során nagyon lényeges, hogy a két szakmai egységben dolgozó szakemberek — azaz a családsegítők és az esetmenedzserek — között nincs alá-fölérendeltség, munkájukat a partneri viszony, a közös szakmai gondolkodás irányítja.

6.1 Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Budapest XXI. kerületében az 1997. évi XXXI. törvényben és az 1993. évi III. törvényben foglalt gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés feladatait a Humán Szolgáltatások Igazgatósága Család-és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

6.1.1 Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatban

2020. december 31-ei állapot szerint összesen 9 fő családsegítő, 1 fő jelzőrendszeri felelős, és 3 fő szociális asszisztens, valamint 1 fő szakmai vezető látta el a Szolgálat feladatait. Képesítésüket tekintve minden szakember rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel.

6.1.2 Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

Az 1997. évi XXXI. törvény alapján meghatározott feladatok az alábbiak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. -ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés

megszervezése, tevékenységük összehangolása,

- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni, szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Az 1993. évi III. törvény alapján meghatározott feladatok:

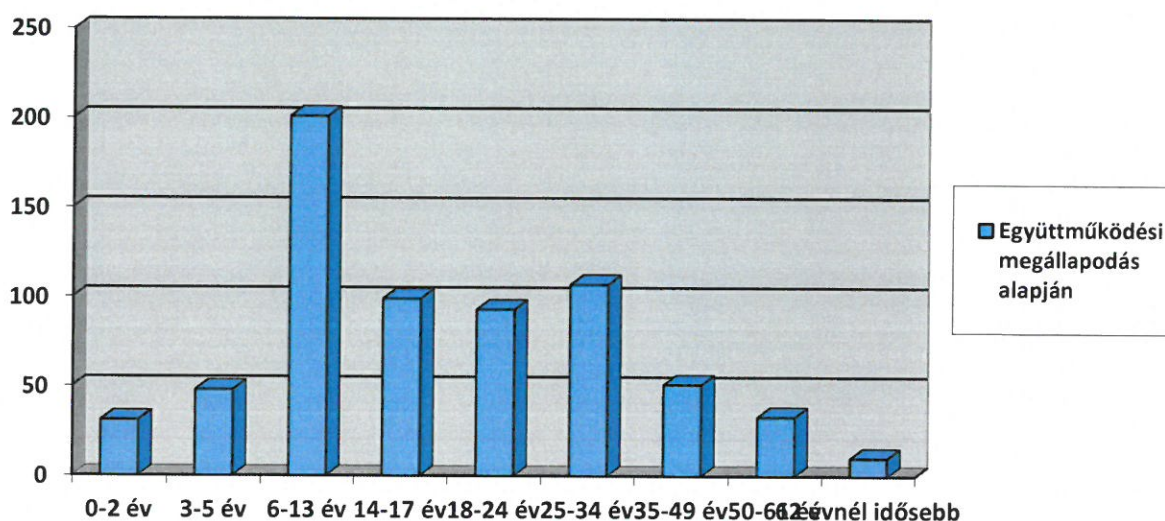
- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító eszményes feladatokat.
- Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.
- A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program

keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Ezen kötelező feladatok mellett azokat a csepeli lakosokat, akik hatósági házi karanténba kerültek és jelezték igényüket a segítség nyújtására a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai segítették, napi munkájuk mellett. Elsőként a Magyar Vöröskereszt Családok Átmenti Otthonának anyja és gyermek részlege kért segítséget hatósági házi karantén elrendelése miatt. 55 csepeli lakos kért segítséget, 2 fő gyógyszerkiváltásban, a többiek az étkezés biztosításában ill. bevásárlásban.

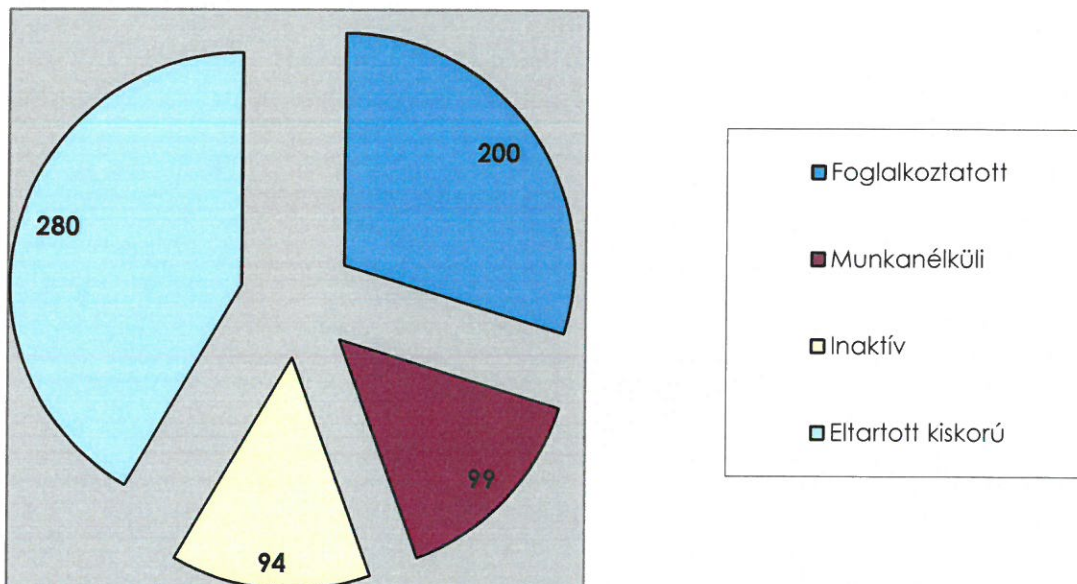
6.1.3 A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

A család-és gyermekjóléti szolgálat a fentebb meghatározott feladatok alapján Budapest XXI. kerülete közigazgatási területén élő teljes népesség minden egyes korcsoportban való ellátását lefedi. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 252 családdal (673 fő) kötött együttműködési megállapodást, 528 család (969 fő) esetében nyújtott segítséget néhány alkalommal, és 380 alkalommal, 995 főnél történt ügyeleti ellátás. 2020-as évben összesen 2800 darab jelzés érkezett a Szolgálat részére.

Az ábrán jól látható, hogy az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek közül a 6-13, a 14-17 és a 18-35 éves korcsoportokban kiugróan magas az kliensek száma. A legtöbb probléma a 6-13 és 14-17 év közötti gyermekeknél és 18-50 éves felnőtteknél jelentkezik.

1. ábra: a szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

A 1. táblázat mutatja, az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek gazdasági aktivitását. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy 200 foglalkoztatott fő közül nagy arányban nem rendelkeznek munkaszerződéssel. A 2019-es évben a foglalkoztatottak száma 311 fő volt, amiből az következik, hogy az elmúlt egy évben sokan váltak munkanélkülivé. Az inaktív státuszú ügyfelek nagy része megváltozott munkaképességű, oktatási intézményben jár, gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozási díjban részesül. A munkanélküliek körében jellemző az alacsony iskolai végzettség.

Az alábbi táblázat mutatja a szolgáltatást igénybe vevő személyek száma a legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola 8 osztálynál kevesebb	322
Általános iskola 8 osztálya	166
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	72
Befejezett szakközépiskola	49
Érettségi épülő befejezett OKJ iskola	28
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	12

A szolgáltatást igénybe vevők közül 50 százalékos arányban vannak az általános iskola 8 osztálynál alacsonyabb végzettségűek, ez összefüggést mutat a munkanélküliséggel. A diagramon látható, hogy az ügyfélkör 30 százaléka az általános iskola 8 osztályát végezte el. Általánosságban elmondható, hogy az ügyfélkör 80 százaléka alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami nagyban rontja a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket.

2. Táblázat: Igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db)(elsődlegessel együtt)
	a	b
Életviteli	77	147
Családi-kapcsolati konfliktus		82
Családon belüli bántalmazás	51	51
Elhanyagolás	30	79
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	11	16
Gyermeknevelési	63	96
Magatartászavar, teljesítményzavar		74
Fogyatékoság, retardáció		11
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	21	38
Szenvedélybetegség		83
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye		42
Foglalkoztatással kapcsolatos		25
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	10	101
Ügyintézésrel kapcsolatos		69
Információkéréssel kapcsolatos		71

Az elsődleges probléma szerint négy kiemelkedő problémátípust említhetünk. Legmagasabb számban az gyermeknevelési problémák és szülői kompetenciák hiánya jelentkezik, ezen belül kimagasló az életviteli problémák, a családi-kapcsolati konfliktusok, a családon belüli bántalmazások. A bántalmazás tekintetében a legtöbb jelzés magától a bántalmazott féltől érkezik, valamint a nevelési és oktatási intézmények szakembereitől. Az anyagi nehézségek nagyrészt a fentebb bemutatott tényezőkből adódnak, mint alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség. A 2020-as évben fokozottan megjelentek a tisztázatlan szülői felügyeleti jogokkal és kapcsolattartással adódó problémák is.

A fentnevezett problémák enyhítésére és megszűnésére a családsegítő tanácsadást és információt nyújt, segítő beszélgetést folytat, szociális segítő tevékenységet végez nemcsak

saját ügykörében, hanem krízis helyzetben is. Adományközvetítésben segédkezik, hátralékot kezel. A munkanélküliség enyhítésére a Családsegítő Községi Házban van álláskereső klub, ahol a szakember munkavállalási tanácsadást nyújt, illetve önéletrajzok elkészítésében segédkezik, felkészítést ad az állásinterjúnál előforduló kérdésekben.

Családon belüli bántalmazás esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott módszertani útmutatóban foglaltak szerint következőképpen kell eljárnia a szakembereknek:

Ha már csak a bántalmazás gyanúja felmerül a jelzőrendszeri tagoknál, akkor a jelzést tevőnek nem kell mérlegelnie a veszélyeztetettség súlyosságát. Ezt követően a család-és gyermekjóléti szolgálat feltárja a problémát, azokra megoldásokat dolgoz ki, indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez. Megoldási javaslatait cselekvési tervben rögzíti határidők megadásával, ebbe bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, akik érintettek az adott gyermek ügyében. A megtett gyermekvédelmi intézkedésről tájékoztatást kell küldeni a jelzőrendszer tagjainak. A fentiek után követés szükséges, mérlegelni kell, hogy a korábban megtett intézkedést fenntartása szükséges-e, a meghosszabbítása vagy éppen a megszüntetése, a lehetőségek figyelembevételével a gyermek családba való visszajuttatása. A megelőző intézkedések célja, hogy mérsékelje a gyermeket érő káros családi hatásokat, megelőzze az elhanyagolás, nem megfelelő nevelés vagy súlyosabb esetek (bántalmazás stb.) kialakulását. Amennyiben a hozzátartozók között fordul elő erőszak, akkor a család-és gyermekjóléti szolgálatnak jelzési kötelezettsége van a Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztály Családvédelmi Koordinációs Szerve felé. Ha a hozzátartozók közötti erőszaknak a gyermek is szemtanúja volt, azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, mintegy a bántalmazás ellene is irányul. Ilyen esetekben a bántalmazottat a szakember tájékoztatja a védett házba való kerülés folyamatáról és mibenlétéről, majd segédkezik abban, hogy az érintett fel tudja venni a kapcsolatot az Országos Kríziskezelő és Információs Szolgálattal (továbbiakban OKIT). Ezt követően az OKIT már csak a bántalmazottal tart kapcsolatot, a szakember nem tájékoztatja a további ügymenetről és arról, hogy az egyén hova kerül elhelyezésre.

1. Táblázat: Szakmai tevékenységek adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	2910	161
Segítő beszélgetés	2797	137
Tanácsadás	2884	81
Ügyintézéshez segítségnyújtás	3051	73
Konfliktuskezelés	1616	94
Kríziskezelés	156	52
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez-pénzbeli	89	89

Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- természetbeni	200	20
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz, család-és gyermekjóléti központhoz)	121	44
Esetkonferencia	3	10
Esetmegbeszélés	17	11
Esetkonzultáció	156	57
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	192	56
Családlátogatás	1249	673
Adományközvetítés	1283	316
Hátralékkezelési tanácsadás	1034	232

A legfontosabb szakmai tevékenységek az információnyújtás, életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézésben való segítségnyújtás és a családlátogatás. Ezen tevékenységeket biztosítják a családsegítők, hogy az egyén vagy a család a felmerült problémákat kezelni tudja. A különböző szociokulturális tényezőktől is függ a családi nevelés elvei és a családban betöltött szerepek. A család, mint primer szocializációs szinttér meghatározó erővel bír a gyermek fejlődésére. A nevelésben vagy a család működésében fellépő diszfunkciók negatív irányba vihetik a személyiségfejlődést. A kiskorúnál kialakulhatnak deviáns magatartási formák, így ezek megelőzésében és a családi nevelés megerősítésében, a szociális munka eszközeivel tud segítséget nyújtani a szakember.

A krízishelyzetnél azonnali beavatkozást kell eszközölni a krízisállapot megszüntetése érdekében. A legtöbb esetben ilyenkor fellépő súlyos hiányállapot következtében a fennálló feszültség miatt önállóan képtelenek az egyének vagy családok cselekedni. Ilyen krízishelyzet lehet a családon belüli erőszak, mint a szülők között, mind a gyermekre irányuló bántalmazás. Ezért nagyon fontos a krízisintervenció, a szakember mielőbbi beavatkozása. A legtöbbször előforduló krízishelyzetek a munkahely elvesztése és ennek következtében fellépő anyagi nehézség és a lakhatás elvesztése. A lakhatás elvesztése a legnagyobb feszültséget kiváltó ok, hiszen az érintett eddig felépített egzisztenciája összeomlik, valamint a hajléktalanság veszélye fenyegeti. Az anyagi természetű krízishelyzetek kezelésére a családsegítő munkatárs az egyént vagy a családot adományhoz próbálja juttatni (pl. tartós élelmiszercsomag). A krízisintervenció egyik pontja lehet, hogy a szakember a díjhátralék miatti kilakoltatás fenyegetettségében elindítja a hátralékkezelést.

6.1.4 Az intézmény által biztosított szabadidős tevékenységek:

6.1.5 A Családsegítő Községi Ház

A Családsegítő és Községi Ház 2020-ban a koronavírus miatt átmenetileg bezárásra került.

6.1.6 Erzsébet tábor

A vírushelyzet miatt a tábor a napközis formában valósult meg a 2020.07-06 és 08.14 között a Családsegítő községi Házban. A táborban összesen 84 fő vett részt. Megvalósult programok a következők: közösségépítő, kompetenciafejlesztő programok (ügyességi, önismereti, társas kapcsolatokat fejlesztő csoportjátékok, kézműves, zenei, táncos programok, ügyességi vetélkedő, labdajátékok, tollaslabda, futóverseny, hulla-hopp karikázás).

Külső helyszínen megvalósuló programok: Tropicarium, Fővárosi Állat-és Növénykert, Margitsziget tanösvény és csúszdapark, Tamariska-domb, Rákóczi téri játszótér, Szent Imre téri játszótér, Csepeli mozi. A külső helyszíneken kirándulás, szabadidős tevékenységek, kiállítás megtekintése és fagyizás voltak a program részei.

6.1.7 Adományközvetítés

A helyi Önkormányzat támogatásával a tavalyi évben is sor került negyedévente tartós élelmiszer-csomag osztásra. 2020-ban összesen 283 fő részesült tartós élelmiszer-csomagban. A Segítség Köve Alapítvány cipősdoboz akciójához idén a csepeli önkormányzat is csatlakozott, így intézményünk által ellátott 103 fő kiskorú részesült karácsonyi ajándékban. A tavalyi évben 77 fő részesült tűzifa adományban.

Az Intézményünk a 2020-as évben továbbra is együttműködött a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel. Az együttműködés keretében részt veszünk az egyesület élelmiszermentés programjában, így intézményünk nyitvatartási napjain az áruházakból elszállított, elsősorban pékáru, zöldség, gyümölcs szétosztására van lehetőség a rászorulóknak között. Ezen túl évente kb. 3-4 alkalommal az egyesület központi raktárából is van lehetőségünk élelmiszert átvenni és azokat kiosztani, minden alkalommal 100 fő számára.

2020-ban az Élelmiszerbank összesen **11.380 kg** élelmiszert adott át intézményünk számára **8.313.280 Ft** értékben. Nyilvántartásuk szerint ez **83.133 Ft/fő** értékű támogatást jelentett az ellátott személyeknek 2020-ban. A teljes mennyiségből 452 kg-ot a budapesti központi raktárból vett át az intézmény ez 4,5 kg/fő volt, 10.928 kg-ot, pedig áruházi élelmiszermentésből, ez 109,3 kg/fő volt.

6.2 Család- és Gyermejjóléti Központ

Budapest XXI. kerületében a 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó eszményes feladatokat látja el a Család-és Gyermejjóléti Központ.

6.2.1 A család- és gyermekjóléti központ feladatai

Az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében biztosítja:

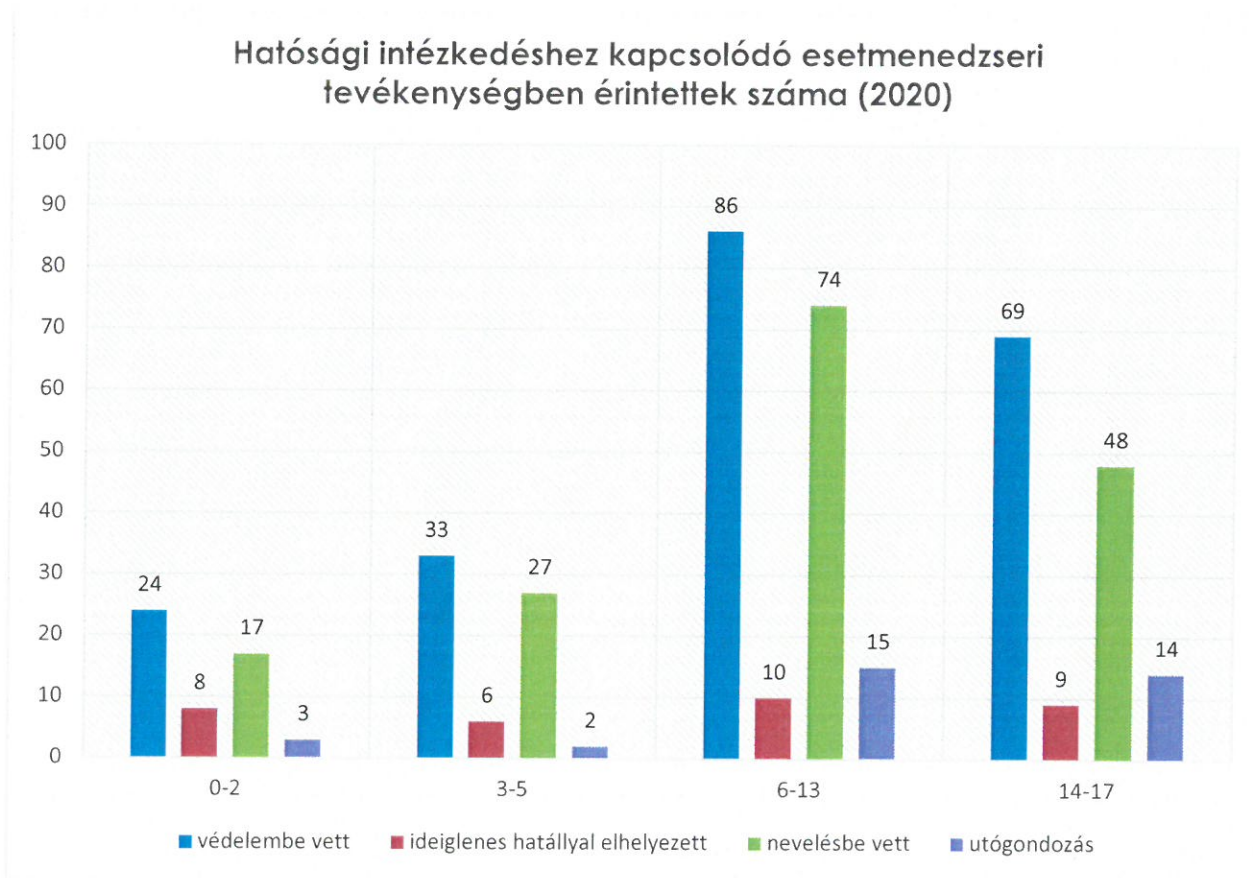
- az utcai és lakótelepi szociális munkát,
- a kapcsolattartási ügyeletet,
- óvodai-és iskolai szociális segítő szolgáltatás,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- a jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,

A központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el. Ennek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembevételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához segítséget nyújt,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- a védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítő munkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Az esetmenedzselési feladatok a család-és gyermekjóléti központ esetmenedzserei és a család-és gyermekjóléti szolgálat családsegítői kölcsönös együttműködésen alapulnak.

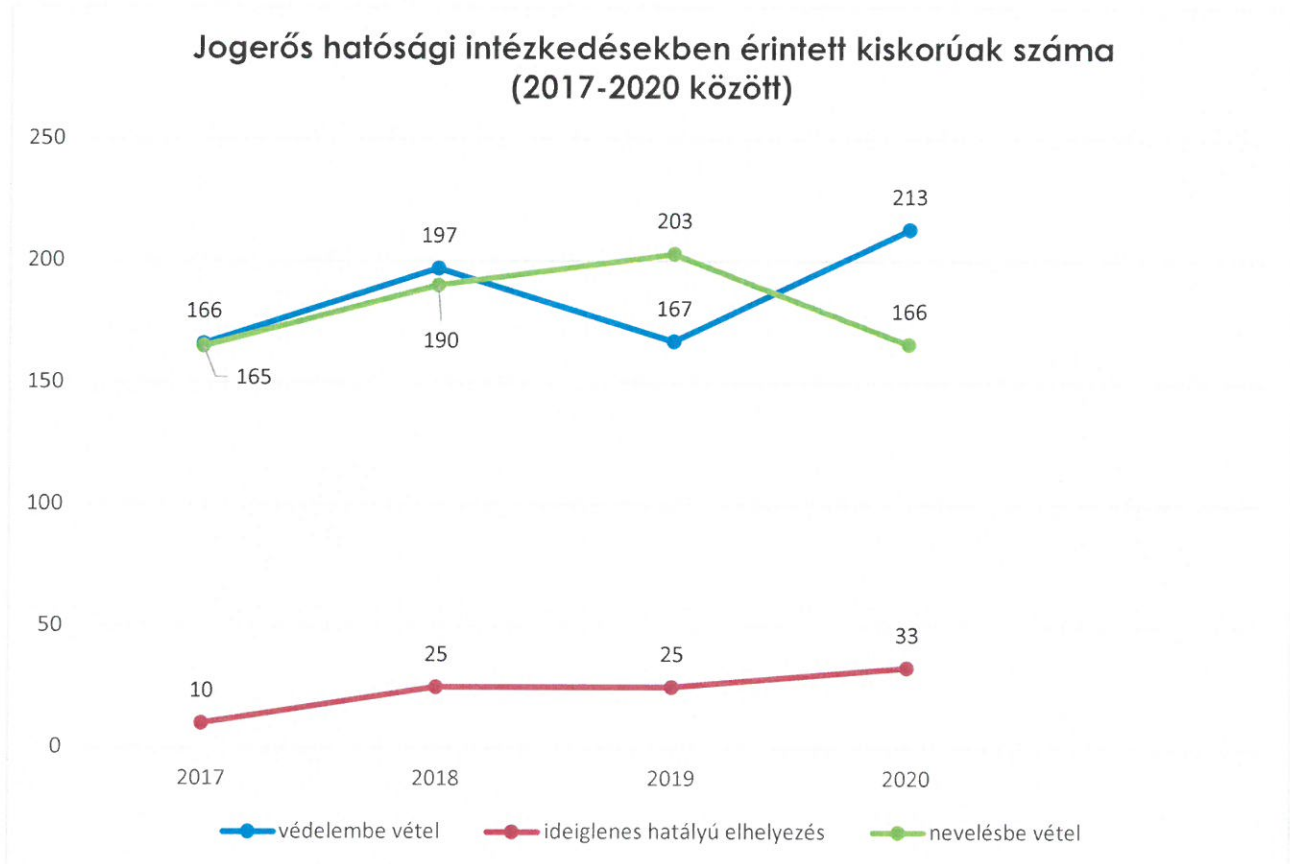
6.2.2 A Család-és Gyermejkölési Központ működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

A védelembe vett gyermekek száma az előző évhez hasonlóan szintén a 6-13 és a 14-17 éves korosztályban volt a legmagasabb összes 213 gyermek volt érintett a 2020-as évben. A nevelésbe vett gyermekek száma a 6-13 éves korosztályban volt a legmagasabb (73), valamint a 14-17 éves korcsoportban (48). A nevelésbe vételnél megjelenő statisztikai adatok nem azt jelentik, hogy minden esetben központunk tett javaslatot a nevelésbe vétel elrendelésére. Gyakori jelenség, hogy olyan családok vagy szülő költözik a gyermekjóléti központ ellátási területére, ahol a gyermekek már szakellátásban nevelkednek. Ha Csepelt tekintve ezt földrajzilag vizsgáljuk a kerület északi régióját (Gyártelepen található munkásszállók, Szabótelep egyes részei) és a Hárosi városrészt érinti a leginkább. Központunk összesen 21 alkalommal tett javaslatot a nevelésbe vétel elrendelésére. Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Amennyiben ilyen jellegű jelzés érkezik a szakemberek arra azonnal reagálnak. Felveszik a kapcsolatot az észlelő-és jelzőrendszer tagjaival, véleményeket kérnek, valamint felkeresik az adott családot a lakóhelyén és megvizsgálják, hogy valóban szükséges-e azonnali intézkedés. A diagramon látható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezések száma a 2020-as évben összesen 33 gyermeket érintett elhelyezések száma a

2020-as évben összesen 33 gyermeket érintett.

Ha évenként lebontva megnézzük hogyan alakultak a hatósági intézkedésekben érintett kiskorúak számai azt láthatjuk, hogy lassan, de folyamatosan növekvő tendencia az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számában mutatkozik. Védelembe vétel és nevelésbe vétel esetében a feltüntetett intervallumban egyértelmű trendet nem tudunk megállapítani, az esetek száma hol csökken, hol pedig emelkedést mutat. A védelembe vételek száma azonban, a 2019-es évhez képest jelentősen megnőtt, de ha a 2018-as évhez

hasonlítjuk az emelkedés nem számottevő, azonban az eddigi éveket vizsgálva ez a legmagasabb szám.

A következőkben a kiskorúak veszélyeztetettségének fő okai kerülnek bemutatásra a problémátípusok meghatározása szerint.

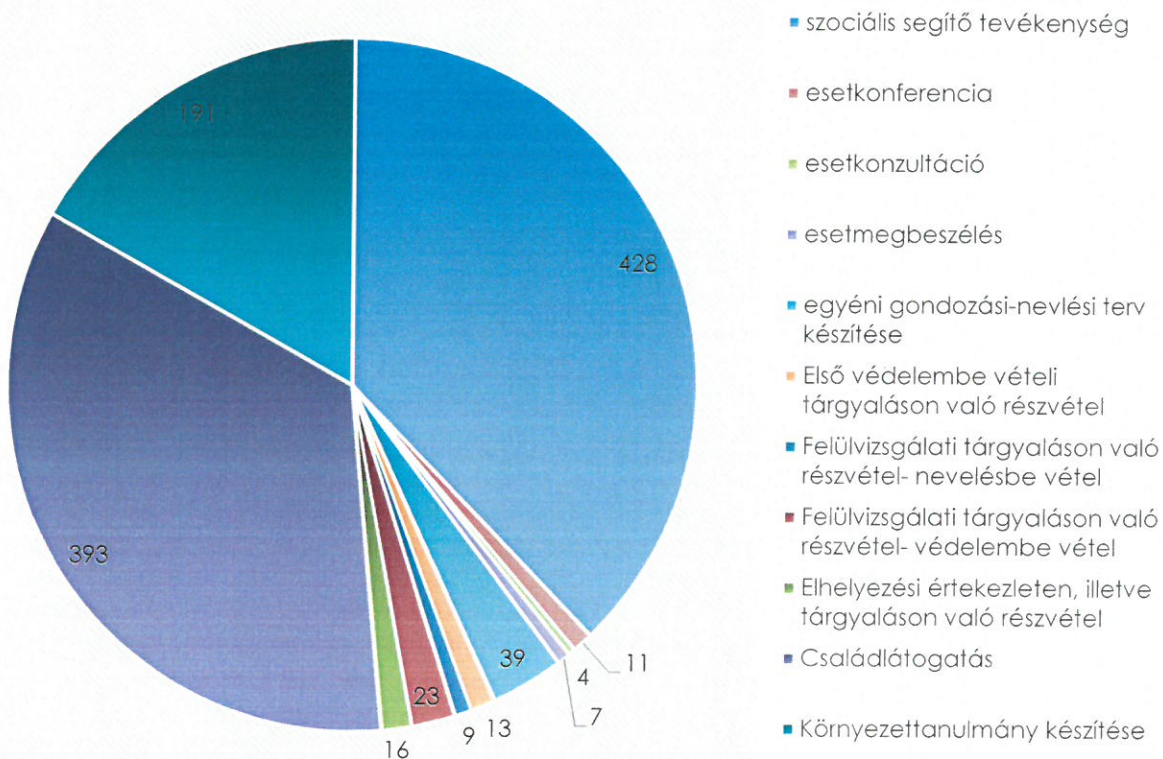
1. Táblázat: A gyermekek veszélyeztetettségnek fő okai. (Család-és Gyermekjóléti Központban)

Veszélyeztetettség fő okai	Az érintett gyermekek száma
Nevelési probléma	10
Szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	10
Családi konfliktus	25
szülő(k) betegsége	0
Gyermek családon belüli bántalmazása (fizikai, lelki, szexuális)	1; 1; 2
Gyermek elhanyagolása (fizikai, lelki)	4; 12
Iskolai kirekesztés, erőszak	0
Kortárs csoport negatív hatása	0
Elégtelen lakáskörülmények	6
Kilakoltatás veszélye	0
Munkanélküliség	3
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	9
Drogfogyasztás	0
Alkoholfogyasztás	1
Csavargás	3
Tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	24
Magatartás-vagy tanulási zavar	0
Anyagi okok	0

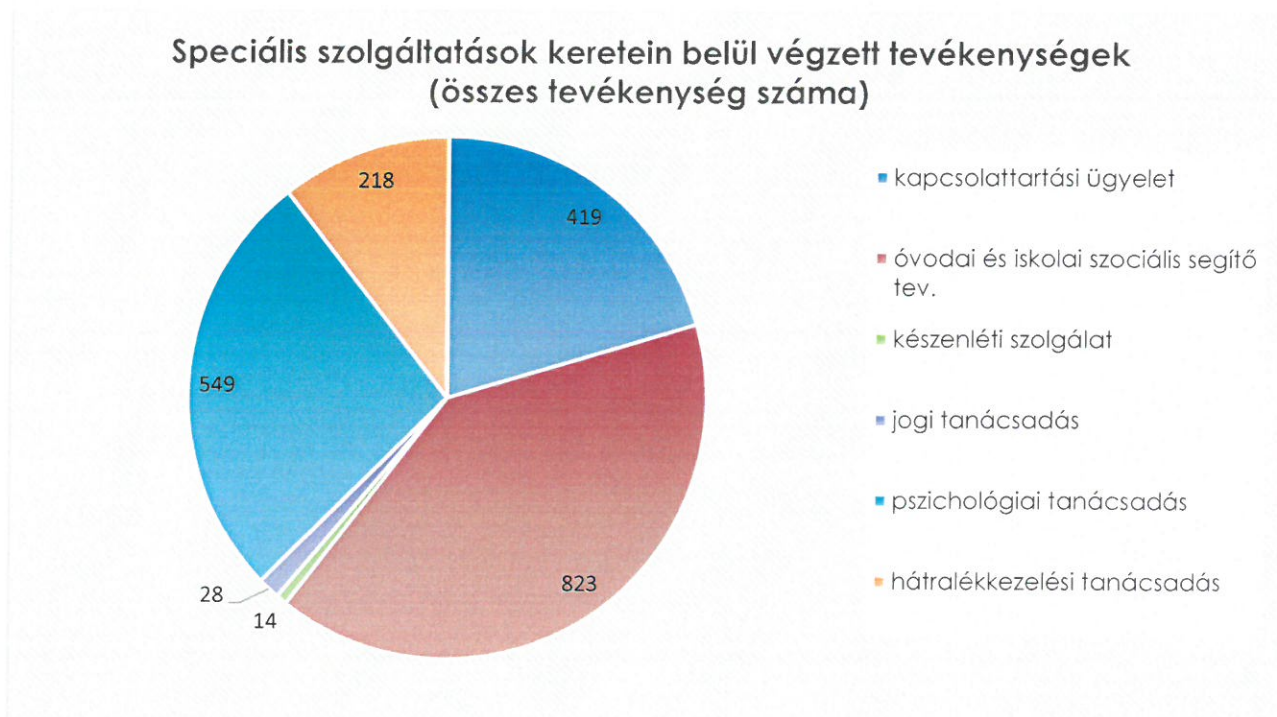
Az 1. táblázat bemutatja a veszélyeztetettség fő okainak számát. E szerint a leginkább jellemző problémák a családi konfliktusok, tankötelezettség elmulasztása és a gyermekek lelki elhanyagolása. A fő okok mellett majdnem minden esetben másodlagos veszélyeztető tényezők is felmerülnek. Ezek között tapasztalataink alapján egyre nagyobb mértékben fordulnak elő a gyermekeknél jelentkező gyakran súlyosnak vélt pszichés- és magatartászavarok. A súlyosabb zavarok kezeléséhez és megszüntetéséhez általában többféle terápiás ellátás is szükséges lehet. Ezt az ellátást a jelenlegi ellátórendszer pedig olykor csak extrém határidőkkel tudja biztosítani, és a hozzáférhetőség sem minden esetben megfelelő.

A következő ábrán a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek kerülnek bemutatásra. A legfontosabb kapcsolódó tevékenységek a családlátogatás, a környezettanulmányok készítése és a szociális segítő tevékenység, amik láthatóan a legnagyobb a számban fordultak elő. Az említett tevékenységeken kívül fontos eszközként alkalmazhatóak a szociális munka szempontjából az esetmegbeszélések, esetkonferenciák és esetkonzultációk is. A pandémia következtében bevezetett speciális előírások miatt az esetmegbeszélések és konferenciák száma csökkent, ezek csak akkor tudtak megvalósulni, ha a résztvevők oldaláról megoldott volt az online megbeszélésen való részvétel lehetősége. Azonban ez több esetben a technikai hiányosságok következtében meghiúsult, vagy nem tudott olyan minőségben megtörténni, ami elfogadható lett volna.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek száma

6.2.3A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai:

6.2.3.1 Pszichológiai tanácsadás

A központnál a szolgáltatást 2 főállású és egy megbízási szerződéssel rendelkező szakember látja. A magas ellátotti szám mutatja, hogy sok esetben tapasztalhatók mind a gyermekeknél, mind a felnőtteknél különböző mentális zavarok és magatartási problémák. Amennyiben ezek a problémák tanácsadás keretében nem kezelhetők a szakemberek tovább irányítják a megfelelő szolgáltató felé az ügyfeleket. A pszichológiai tanácsadásra való bekerülést megelőzően egy családsegítő, vagy esetmenedzser problémafeltárást végez és csak szükség esetén irányítja az ügyfelet a tanácsadásra.

Intézményünk külön telefonszámon biztosította a lakosoknak a pszichológusi megsegítést.

6.2.3.2 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 01-től az iskolai szociális munkát felváltotta az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

A vírushelyzet rendkívüli módon megnehezítette a tevékenység végzését, hiszen a segítők nem tudtak személyesen megjelenni a közoktatási intézményekben. A munkavégzés így áttevődött az online csatornára.

. Az intézményektől tájékoztatást kértünk, hogy vannak-e olyan tanulók, akik nem vesznek részt a digitális oktatásban. Ezt követően kapcsolatba léptünk a diákok törvényes képviselőjével és a rendelkezésre álló eszközökkel segítséget nyújtottunk számukra.

A digitális oktatással összefüggésben a csepeli általános iskoláktól több jelzést is kapott intézményünk, ami összesen 101 tanulót érintett. Legnagyobb létszámban a Lajtha László Általános Iskola tanulóival (33 fő) kapcsolatban érkezett jelzés a gyermekjóléti központhoz.

A tevékenység célja:

- a gyermekek tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat,
- elsődleges prevenciós programok működtetése,
- az észlelő-és jelzőrendszer hatékony működésének segítése,
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

Célcsoport:

- az ellátási területen működő köznevelési intézményekben jogvisztonnyal rendelkező gyermekek, tanulók és azok közösségei (óvodai, iskolai, kollégiumi csoport);
- az érintett szülők, nevelőszülők, törvényes képviselők;
- az érintett köznevelési intézmények pedagógusai, a nevelő-oktató munkát segítő szakemberek, a köznevelési intézményben működő pedagógus- és egyéb közösségek (nevelőtestület, szakmai munkaközösségek, szülői munkaközösségek);
- a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatban álló egyéb szakemberek (pl. pedagógiai szakszolgálat munkatársai, iskolapszichológus, védőnő).

6.2.3.3 Kapcsolattartási ügyelet

Segítséget nyújt abban, hogy a szülők és a családtagok, nagyszülők szakképzett szakemberek segítségével, illetve felügyelete mellett rendszeres kapcsolatot tudjanak tartani gyermekeikkel, unokáikkal. Ezt a szolgáltatást bírósági vagy gyámhivatali határozattal lehet igénybe venni. 2020-ban 24 alkalommal működött a kapcsolattartási ügyelet, amelyen összesen 127 gyermeket érintett.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek

Tevékenység	összes tevékenység száma	összes ellátott száma
Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	823	297
Pszichológiai tanácsadás	549	74
Kapcsolattartási ügyelet	419	127

6.2.3.4 Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a magatartásával saját testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, csellengő gyermekek speciális segítése, illetve a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekek felkutatása, lakóhelyére való visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

6.2.3.5 Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A szakember az intézmény nyitvatartási idején túl is tud szakszerű segítséget nyújtani a telefonügyeleten keresztül, amely egy állandóan hívható telefonszám biztosításával valósul meg. Legtöbbször csupán információnyújtás vagy tanácsadás történik. Olyan esetben amikor azonnali intézkedést igénylő bejelentés (súlyos veszélyeztetés) érkezik, a készenléti szolgálatot ellátó szakember a helyszínre megy és ott intézkedik, adott esetben egyéb szervek bevonásával (rendőrség, mentőszolgálat stb.). 2020-ban 14 alkalommal érkezett hívás a készenléti szolgálathoz.

6.2.4 Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és ezzel összefüggő tapasztalatok

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása a kerületben két formában valósulhat meg, így igénybe vehető az erre rászoruló családok számára. Elmondható az, hogy az átmeneti gondozást biztosító ellátások szerepe fontos a gyermekjóléti szolgáltatások körében, hiszen az átmenetileg krízishelyzetbe került családok gyermekeit nem fenyegeti a családból való kiemelés a hatóságok által, így a bekövetkező traumák és ártalmak negatív hatásai csökkenthetők. Ezen típusú ellátások igénybevételénél ugyan nem közvetlenül a vér szerinti családban nevelkedik a továbbiakban gyermek (kivéve a családok átmeneti otthonában és anyaatthonban, ahol a gyermekkel együtt kerül elhelyezésre a család), de a krízisintervenciót követően a kiskorú azonnal visszahelyezhető a családjába. Ezek az elhelyezési formák nem érintik a szülő felügyeleti jog gyakorlását. A tapasztalatok alapján összességében elmondható az, hogy a férőhelyek bővítésére szükség lenne, hiszen a lakosság körében egyre gyakrabban jelennek meg olyan lakhatási vagy egyéb problémák, amik indokoltá teszik az átmeneti gondozás igénybevételét.

6.2.4.1 Helyettes szülő

Egyik ilyen lehetőség a Fehér Kereszt Baráti Kör által működtetett helyettes szülői szolgáltatás. Ezen ellátás alkalmával minden esetben a kiskorú gyermeket nevelő szülők kötnek szerződést vagy megállapodást a szolgáltatás igénybevételére. A tavalyi évben két férőhely volt biztosított a kerületben. Valós igénybevétel nem történt.

6.2.4.2 Családok átmeneti otthona, anyaoththon

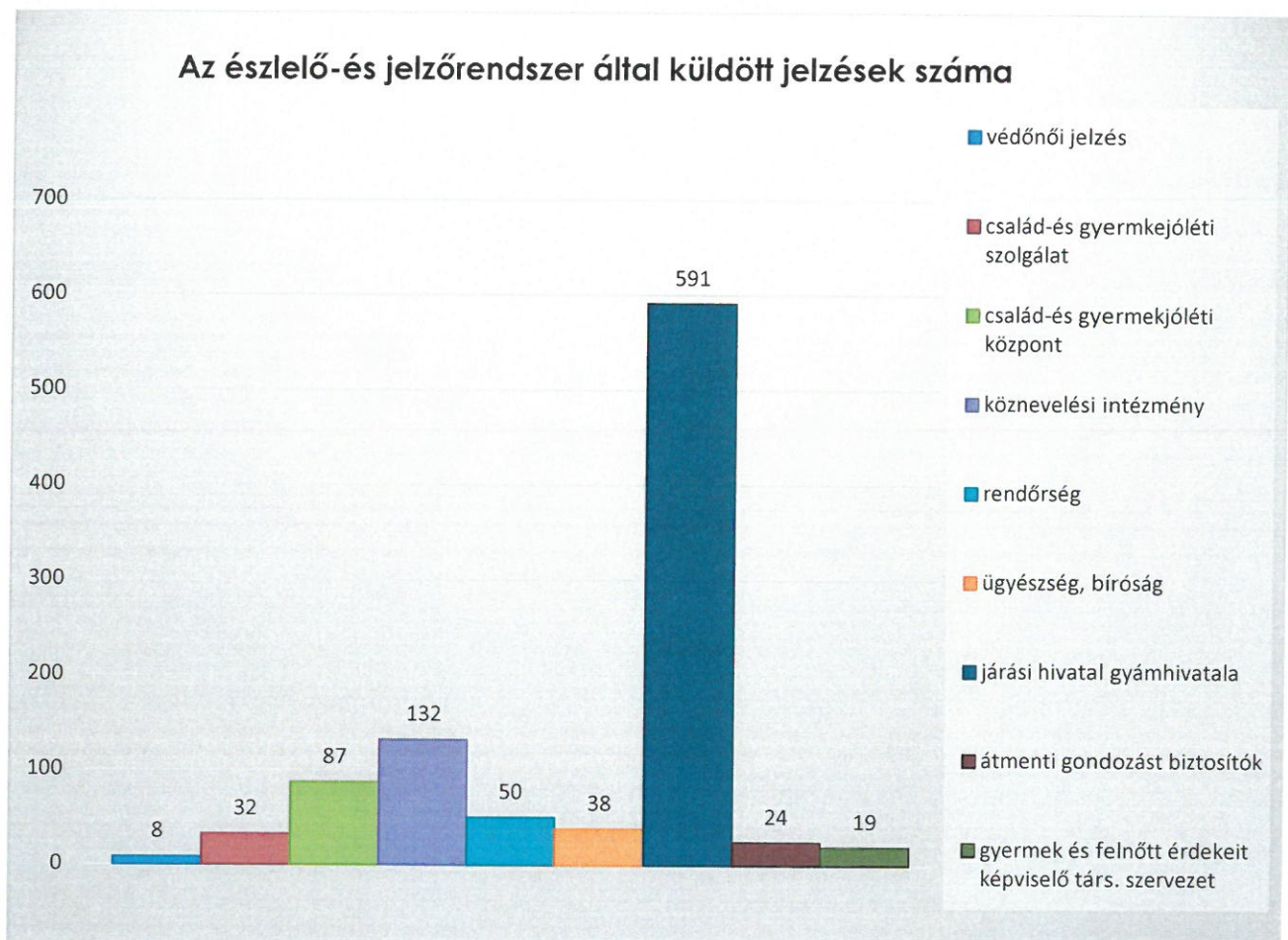
A Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona, pedig a szülő(k) és a gyermek(ek) egyidejű intézményes elhelyezése révén biztosította az átmeneti gondozás lehetőségét. Itt összesen 5 csepeli család kerülhet elhelyezésre. A bekerülés szintén a szakembereken keresztül történhet, azonnali férőhelyhiány esetén a családok várólistára kerülnek. Fontos megjegyezni azt, hogy ugyan a központ vagy szolgálat munkatársai is kezdeményezhetik, vagy támogathatják a család felvételét, de végső sorban az átmeneti otthon vezetője dönt a felvételről. A 2020-as évben minden csepeli család számára fenntartott férőhely folyamatosan betöltésre került. Sok esetben már csak várólistára tudtak felkerülni a családok.

6.2.5 Együtműködés a jelzőrendszeri tagokkal

2020. 02. 26-án megrendezésre került a szokásos éves gyermekvédelmi tanácskozás. A rendezvény fő témája a családon belüli erőszak volt és az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bemutatása és kompetencia határok ismertetése. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezetek Krízisambulancia szakmai vezetője, Fáklya Ágnes a résztvevő tagoknak interaktív előadást tartott a kapcsolati erőszakról, családon belüli bántalmazásról és a gyermekek bántalmazásáról.

A munkakapcsolat általános értékelése

A jelzőrendszer tagjaitól beérkezett írásbeli beszámolók azt mutatják, hogy jó a kapcsolat az intézményünkkel. Legtöbbször a közös szakmaközi egyeztetéseket szorgalmazzák. A gyorsabb és hatékonyabb segítségnyújtás érdekében szorosabb partneri együttműködést, gördülékenyebb kommunikációt, támogatja intézményünk is. A pandémia következtében a 2020. évben kevesebb esetszbeszélést, illetve esetkonferenciát tudtunk tartani. Amennyiben adottak voltak a lehetőségek online formában kerültek megtartásra.

6.2.6 Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Központban

2020. december 31-ei állapot szerint összesen 5 esetmenedzser, 4 tanácsadó és 2 szociális asszisztens, 3 óvodai és iskolai szociális segítő, valamint a szakmai vezető látta el a Központ feladatait. Képesítésüket tekintve minden szakember rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel, ami az iskolai végzettségeket tekintve az alábbiak szerint alakult.

- Központvezető: felsőfokú szociális végzettség és alacsony szintű szociális vezetőképzés.
- Esetmenedzser: 5 fő felsőfokú szociális végzettség.
- Tanácsadó: 1 fő felsőfokú végzettség (pedagógiai), 2 fő okleveles pszichológus, 1 fő egyéb bölcsészettudományi végzettséggel.
- Szociális asszisztens: 2 fő középfokú szakirányú végzettséggel (OKJ).
- Óvodai és iskolai szociális segítő: 3 fő, felsőfokú szociális végzettséggel.

A család-és gyermekjóléti Központ a 2020-as év folyamán végig munkaerőhiánnyal küzdött. Az év folyamán elért maximális létszám az esetmenedzsereket tekintve 5 fő volt. Ezzel szemben a kerület lakosságát vizsgálva az előírt létszám 11 fő esetmenedzser és 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser lenne. A munkaerőhiány tehát az esetmenedzserek létszámát nézve megközelíti a 60%-ot. Ezen túl a fluktuáció is számottevő. Nem egészen két év alatt az esetmenedzser munkakörben foglalkoztatott dolgozók majdhogyan 100 %-ban kicserélődtek, így nem tud egy szakmailag kiemelkedő,

összeszokott szakembergárda kialakulni.

6.2.7 Játszóház

A KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0004 azonosító számú, „Csepel déli lakóközpont szociális célú rehabilitációja” elnevezésű projekt keretében, 2015 márciusában kezdte meg működését Csepel első ingyenes Játszóháza, ahol valamennyi foglalkozás, program térítésmentes. Intézményünk konzorciumi partnerként a Játszóház szakmai tartalommal történő megtöltését vállalta magára. A Játszóháza II. Rákóczi Ferenc út 88-92. szám alatt, a régi II. Rákóczi Ferenc iskola földszintjén található.

A COVID-19 járvány következtében a Játszóház és a Családsegítő Közösségi Ház 2020. márciusában felfüggesztette a tevékenységét, a dolgozók a központ és a szolgálat feladatellátásba kapcsolódtak be.

7. Célkitűzés a 2021-es évre

Az óvodai és iskolai szociális segítők létszámának feltöltése továbbra is fontos célkitűzés a Család-és Gyermejjóléti Központ számára. A vonatkozó előírások szerint 12 fő szociális segítő alkalmazása szükséges a szolgáltatás működtetéséhez. Fontos, hogy minden köznevelési intézményben jelen legyenek a szociális segítők a felmerülő problémák leghatékonyabb kezelése és a jelzőrendszer megerősítése érdekében. A szükségletfelméréseket elvégezve láthatóan valós igény mutatkozik a köznevelési intézmények részéről az egyéni foglalkozások, konzultációk és megbeszélések iránt mind a pedagógusok, mind gyermekek és szüleik részvételével. Lényeges még kiemelni, hogy a szolgáltatás létrejöttével megjelenik a helyben történő tájékoztatás és segítségnyújtás, ami gyakorlatilag azonnal hozzáférhető a szülők és a gyermekek részére. Ez gyakorlatban esetleges krízisintervencióként is működhet, ezáltal elkerülve egy súlyosabb elhúzóó probléma kialakulását. A jelzőrendszer megerősítésében szintén kiemelt szerepe lehet a szociális segítőknek, hiszen a köznevelési intézményekben dolgozó szakembereknek szalmi útmutatás, támogatást nyújthatnak a jelzés megtétele előtt, vagy a jelzés elkészítésében.

Szakmai képzéseken, továbbképzéseken való részvétel

Esetmegbeszélések, tanácskozások a gyermekek veszélyeztetettségének hatékony kezelése.

A jogalkalmazás során továbbiakban is törekedni kell az új, valamint módosuló jogszabályok magas szintű elsajátítására, továbbá arra, hogy változó jogszabályi környezetben mindig naprakészen, pontos információkkal rendelkezünk a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról.